

Näringsliv och samhällsbyggnad
Berit Eriksson
Tfn: 063-14 66 07
E-post: berit.eriksson@regionjh.se

2022-05-11

RUN/137/2022

PM; Region Jämtland Härjedalens Transportutvecklingsråd - funktion, roll och sammansättning

Regionala utvecklingsnämnden beslutade i februari 2022, § 7, att ge regiondirektören i uppdrag att ta fram en tydlig beskrivning av Transportutvecklingsrådets uppdrag och syfte (RUN/78/2022). Transportutvecklingsrådet initierades av dåvarande Regionförbundet Jämtlands läns beredning för infrastruktur och kommunikationer. Under föregående mandatperiod (2015-2018) beslutade regionala utvecklingsnämndens dåvarande utskott för infrastruktur att inrätta ett Transportutvecklingsråd med uppgift att vara referensgrupp i frågor om transportinfrastruktur (RUN/299/2015).

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan sägas att Transportutvecklingsrådet har ett fortsatt berättigat värde för regionens arbete med infrastrukturfrågor. Detta för att säkerställa att näringslivsperspektiven kommer med i arbetet med planeringsprocesser, yttranden och i övrigt påverkansarbete när det gäller transportinfrastrukturen. För näringslivet är också infrastruktur med ett funktionellt och bra transportsystem en av de enskilt viktigaste frågorna. Utbytet med Trafikverket och kopplingen mellan regional och nationell nivå innebär att Transportutvecklingsrådet utgör en viktig plattform i infrastrukturfrågor för alla ingående deltagare. Dock behöver rådets roll, funktion och sammansättning förtydligas och utvecklas. Rådet har i stort sett haft samma funktion och arbetsätt i många år och en översyn och diskussion med rådets medlemmar om förväntningar är en viktig del för det fortsatta arbetet.

Även riksdagsledamöternas roll i rådet behöver förtydligas. Deras allmänna inspel är att Transportutvecklingsrådet är en bra och viktig plattform för information och dialog och för samspelet mellan regional och nationell nivå. Sammansättningen i rådet framöver föreslås därför i stort sett vara densamma som nu, med tillägget att näringslivsföreträdare kan behöva förändras eller kompletteras beroende på aktuella frågor och förändringar i omvärlden. När det gäller representation från kommunerna där i dagsläget tjänstepersoner från länets alla kommuner bjuds in, är förslaget att det nya kommunförbundet som länets kommuner avser att bilda från 2023, erbjuds att ingå med två representanter i Transportutvecklingsrådet. Rådet förslås även fortsättningsvis ledas av regionala utvecklingsnämndens ordförande, med bistånd av sakkunniga tjänstepersoner. I förtydligande till ovan utgår alltså nuvarande deltagande från kommunala tjänstepersoner i rådet och ersätts i och med att det nya kommunförbundet bildas med erbjudande om två platser i rådet. Det ska tilläggas i sammanhanget att regionala och kommunala

tjänstepersoner har ett annat befintligt ”tjänstemannaforum” för utbyte och arbete med infrastrukturfrågor i länet.

Bakgrund

Transportutvecklingsrådet ska enligt det tidigare beslutet vara en samverkansplattform för regionen med näringslivet kring transportinfrastrukturfrågor. Grundsytet har varit att Regionen och tidigare Länsstyrelsen som ansvarig för den regionala utvecklingen och infrastrukturfrågorna i länet, få inspel och bedriva utbyte med länets näringsliv i aktuella infrastrukturfrågor. Rådet består av företrädare för olika näringar eller näringslivsorganisationer samt länets riksdagsledamöter. Rådet leds av Regionala utvecklingsnämndens ordförande med sakkunnig tjänsteperson som sekreterare. Från hösten 2020 har rådet även förstärkts med sakkunniga tjänstepersoner från länets alla kommuner.

Enkät

I detta uppdrag, inför ett förnyat beslut i regionala utvecklingsnämnden om Transportutvecklingsrådets framtida roll har en enklare enkät med fyra frågor skickats ut till rådets 23 medlemmar. 11 svar kom in. På fråga ett om **rådets nuvarande roll och funktion** svarar några att det är bra som det är, andra svar pekar på en inriktning mot mer påverkansarbete och att rådets roll kring regionala och nationella planer behöver tydliggöras, samt fråga om rådets roll är att vara reaktiv eller proaktiv i offentliga processer.

På frågan om **vilka frågor rådet ska behandla** är svaren från några att det är bra med de frågor som behandlas och att mötena ger ett mervärde och delaktighet i återkopplingen till den egna organisationen. Andra svarar att det behöver finnas ett tydligare mål och strategi för mötena och vad vi vill uppnå med samverkan samt vilka frågor som ska behandlas. I svaren återfinns också en vilja om tydligare koppling till den lokala politiken. Man tycker att flyget får för stort utrymme och att mer tid borde läggas på kollektivtrafikfrågor och gods-/timmerfrågor. Vidare finns inspel om att förtydliga en färdplan i ett längre perspektiv som intressenter kan samlas kring och ges möjlighet till ett proaktivt arbete i olika frågor.

Sammansättning tycker de flesta är bra men att näringslivsrepresentanter kan ses över regelbundet för att täcka in aktuella infrastrukturfrågor med rätt branschföreträdare. Vidare återkommer fråga om kopplingen till lokal-politiken, och att de borde bjudas in. Svårigheter för näringslivsföreträdare som representerar flera regioner när det kommer till regionala prioriteringar tas upp.

Andra inspel som gjorts i enkätsvaren är att mötena behöver bokas upp i god tid. Trafikverket tycker själva att de tillför kunskap i mötena med den kontinuerliga informationen om aktuella projekt i länet. Någon föreslår att en workshop eller liknande för att utveckla formerna för Transportutvecklingsrådet. Näringslivet vill också poängtera att infrastrukturfrågorna är högt prioriterade för dem/ deras företag.

I ett separat utskick till riksdagsledamöterna inkom svar från fyra av ledamöterna (de är fem) att de tycker att Transportutvecklingsrådet är en bra plattform för utbyte mellan

regional och nationell nivå och forumet är bra och är en källa för information och dialog, och att de tycker rådet ska fortsätta bedrivas.

Sammanfattningsvis utifrån enkätsvaren kan sägas att Transportutvecklingsrådet anses vara ett bra forum för utbyte och info. Rådets roll som proaktiv påverkansplattform diskuteras i en del av svaren, vilket tyder på att det är en fråga att ta vidare.

Transportutvecklingsrådets roll och plats i Region Jämtland Härjedalens infrastrukturarbete

Transportutvecklingsrådet är en av flera plattformar som regionen själv organiserar eller är en del av för samverkan och utbyten i aktuella infrastrukturfrågor.

Transportutvecklingsrådet är regionens forum för utbyte med näringslivet i länet i frågor som rör transportinfrastrukturen. Rådet leds av regionala utvecklingsnämndens ordförande. Länet riksdagsledamöter är inbjudna till rådets möten, där de då ges möjlighet att ta del av aktuella infrastrukturfrågor och har möjlighet att interagera med näringen. Kommunala tjänstepersoner är inbjudna till rådets möten sedan hösten 2020. I och med beslutet att bilda ett kommunförbund från 2023 föreslås att kommunerna genom kommunförbundet inbjuds att delta i Transportutvecklingsrådet med två platser.

Regionala utvecklingsnämnden har de formella besluten i transportinfrastrukturfrågor. Regionen har i sitt uppdrag att samverka och inhämta inspel och synpunkter från kommuner, näringen och andra organisationer. För detta utbyte har regionen upprättat och leder Regionens samverkansråd, Transportutvecklingsrådet och möten med Trafikverket region Mitt. I övrigt för arbete mot de mål som RUN har beslutat och för samverkan med andra län deltar regionen i ett antal partnerskap och nätverk.

Regionens samverkansråd RSR är en viktig regionalpolitisk plattform för samverkan mellan region och kommuner i länet när det gäller strategiska frågor för länets utveckling. Regionen har det formella övergripande ansvaret för den regionala utvecklingen, men behöver självklart samverka med kommunerna. Övergripande infrastrukturfrågor är ett av de viktiga områden som regionen behöver samverka med kommunerna och RSR:s roll och inspel kan därför ses som betydande i dessa frågor. På tjänstemannasidan finns ett forum där regionala och kommunala tjänstemän har regelbundna samverkansmöten när det gäller transportinfrastrukturen och gruppen är också beredningsgrupp för vissa frågor såsom gemensamma yttranden med mera inför RSR:s sammanträden.

Regionen och Trafikverket Region Mitt har en till två gånger per år strategiska möten för att stämna av och diskutera aktuella och långsiktiga frågor kopplade till den regionala transportinfrastrukturen. Mötena leds av RUN:s ordförande och deltagande från Trafikverket är bland annat Trafikverket region Mitts regionala direktör.

För samverkan med andra län i frågor som rör gränsöverskridande stråk deltar Region Jämtland Härjedalen i Partnerskapet Atlantbanan, Partnerskap Mittstråket och Samarbetet Botniska korridoren. När det gäller infrastrukturfrågor med EU-perspektiv samverkar Regionen med de fyra nordligaste länen i Europaforum Norra Sverige, dessutom är vi medlemmar i europeiska nätverket CPMR. Vi har också stor hjälp av vårt Brysselkontor i

EU- relaterade frågor. Även i samarbetet Botniska korridoren ingår påverkansarbete gentemot EU när det gäller till exempel EU:s stomnätskorridorer.

Förslag till Transportutvecklingsrådets framtida funktion, roll och sammansättning

Transportutvecklingsrådet föreslås även fortsättningsvis vara det forum där regionen får inspel och kan ha utbyten med näringslivet i aktuella infrastrukturfrågor men bör också vara en gemensam plattform för påverkansfrågor. Syftet till varför riksdagsledamöterna är med behöver framgent förtydligas inte minst mot bakgrund av nya representanter. Arbetet i rådet behöver bli mer proaktivt vilket kan uppnås genom att rollfördelning och ansvarsområden tydliggörs. Förslagsvis ges rådets ledamöter rollen att vara nyckelpersoner för olika insatser inom påverkansarbetet. Det kan handla om bidrag i remissyttranden, olika inspel, deltagande i konferenser med mera. En planering för rådets möten behöver sättas upp på årsbasis med både mötenas frekvens och huvudsakligt innehåll. Förslaget är att det hålls fyra möten per år, två på hösten och två på våren. För att riksdagsledamöterna ska kunna delta krävs det att mötena förläggs på måndagar eller fredagar. Mötenas inriktning och innehåll behöver tas fram i samråd med rådets deltagare.

Sammansättning

Huvudsyftet med rådet har varit och bör vara framåt en plattform för regionens dialog med näringen. Så näringslivsrepresentationen är viktig, dock bör en spegling av aktuella frågor även synas i representantskapet och nya deltagare och branschföreträdare kan behöva tas in i rådet. Riksdagsledamöternas deltagande är viktig, då de genom rådet får en aktuell bild av vilka infrastrukturfrågor som är på tapeten i länet och att möjligheter till utbyte med länets näringsliv finns. Kommunala tjänstepersoners deltagande i rådet föreslås övergå till ett erbjudande till det nya kommunförbundet som bildas 2023 att istället delta med två representanter.

Rådet hanterar inte kollektivtrafikfrågor i någon större bemärkelse och sådana frågor hanteras även fortsatt i andra forum kopplade till område kollektivtrafik.